

Telefon-szám : 52.

Szerkesztőség :

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja :

Évesz. évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felölös szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Telefon-szám : 52.

Kiadóhivatal :

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja :

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Felülírtások és egyéb nyugtázások közlési díja soronként 10 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Aratás.

Megpendült a kasza, dül előtte a vastag rend és verik a markot, hogy a mindennapit asztalra rakva készítsék elő, a bugó gép dörzsölő hengerének.

Már felbokrétázott esomókat is láttunk gróf Serényi miniszter putnoki minta- és Sztójkovich Emil várgedei nagybirtokos gazdaságában, mert azt mondja a példabeszéd, hogy a jó magyar gazdának Péter-Pál napján már legyen annyi esomója, hogy abból fertálykor kiverthesse a eselédnek — a kenyérnek valót.

Pár nap még és megyénk alsó részében derekán leszünk az aratásnak, és folyik az a gyönyörű munka, kora hajnaltól késő estig, melynél szebb talán csak egy lehet a világon: a nomád élet és az ezzel járó létért való küzdelem.

A vetések állása után itélve, vérmes reményekkel néztünk az idej aratás elé és a lapokban mindenféle csak a legjobb kilátásokról és eredményről olvasunk. Mi ennyire nem merünk előlegezni az eredményt, mert még azt nem tudjuk. A látszat igen sokszor csal, különösen a gazdaembereknél. Az kétségtelen hogy tekintetre terményeink gyönyörű állást mutatnak, de hogy hogyan fog fizetni, azt majd csak a zsákoló fogja tudni megmondani. Szalma már lesz bőven, elegendő; ez kétségtelen, és a magyar gazdára már ez is nagy nyereség, de hogy mit rejt a kalász és milyen lesz a szem, ezt majd csak később fogjuk megmondani.

Kalászos és más terményeink a közeli és gyakori esőzések s viharok folytán igen sokat szenvedtek és bár mi gazdák nem vagyunk, de azt bátran merjük mondani, hogy ez nem volt hasznára a gyönyörű tábláknak.

TÁRCZA.

Mikszáth Kálmán származása.

Örök emlékü nagy írónk, Mikszáth Kálmán halála alkalmából sok téves adat került forgalomba a fővárosi lapok útján az ő származásáról. Pedig minél nagyobb ember valaki, annál inkább megérdemli, hogy eredete — komoly történetírásra méltatva — tisztába hozassék. Egy nagy író tekintélyének megítélésénél teljesen közömbös dolog az, hogy az illető fejedelmi vagy jobbágyvérből származott-e. Sőt az utóbbi esetben nagyobb az érdem, mert nehezebb az érvényesülés; hosszabb a pálya a kopott bölesőtől a glóriás pantheonig.

Mikszáth szülővármegyéjének, Nógrádnak kezelésem alatt álló gazdag levéltárát behatóan átvizsgáltam az író apai és anyai elődeinek megismerése céljából. Érdeklődtem még sok más irányban is, ahonnan valami eredmény remélhettem.

Nógrádmegyének az a része, — ahol Mikszáth és szülei laktak, nevezetesen az író szülőfaluja, Szklabonya (ma Mikszáthfalva), továbbá apjának születési helye, Nagykürtös és az anyja származási faluja, Ebeczk, — „tötség” néven ismeretes. Aránylag még Ebeczken laknak legtöbben magyarok, a másik két községben csak a beköltözött egynehány család — magyar. Palócok a megye más vidékein élnek. Mikszáthnak éppen az a nagy hazafias érdeme, a mit követendő példának kellene feltüntetni, hogy szláv falusi környezetből kiindulva lett „a nagy palóc”-czá s vált egyik legmagyarabb írónkká. Szülei különben teljesen jól beszéltek magyarul s az anyja, származására nézve is magyar volt.

Mikszáth Kálmán atyja, János Nagykürtösön született. Ennek atyja Sámuel mészáros és koresmáros volt. Mikszáth János Nagykürtösről Ebeczre költözött át, ahol mint az atyja foglalkozását követő, szorgalmas mészáros és koresmáros, nőül vette egyik gazdálkodó nemes ember, Veres Gáspár leányát, Máriát. Szklabonyára csak az 1840-es évek után költöztek át, mert 1839-ben még a „Tekintetes Ebetzki közbirtokos uraság” árendás mészáros és koresmárossá-nak írja magát (nem sajátkezűleg) Mikszáth János a vármegyéhez intézett egyik folyamodványában, melyben nővérétől Mikszáth Zsuzsánától származott unokaöccsének, ifj. Nagy Andrásnak

No de hát az országos értesítések nyomán következtetve, csakis jó aratást várhatunk; mert a gazdasági tudósítók 50—60 millió métermázsáról számolnak már előre.

Önkénytelenül jut eszünkbe e kérdésnél tejjel és mézzel folyó szép hazánk, gazdag kincses földünk és munkára termelt szorgalmas népünk jövő sorsa.

Bármennyire is akarnók hazánkat ipari és kereskedelmi országgá tenni, ezen törekvésünk nehezen halad előre; mert a magyar embernek keblét inkább duzzasztja az Isten szabad ege alatt a nap éltető és pezsgelő sugara, vagy a zivatarok szele, mint a gyár-kémények füstje és a műhelyek fülledt levegője. — Jobban hangzik fülbe a kasza pengése és a esép hadarója mint a műhelyek ritmikus kalapácsütése, vagy a gőzmasina búgása és a szalmarázó poros kelepélése. De népünk, mint mindenre, erre is alkalmas, hiszen mutatja ezt a nagy amerikai kivándorlás, hol a magyar ember csak úgy, vagy még jobban bírja a munkát, mint idehaza, de lelkét azért borongós köd lepi el és az a napi imája és sóhajtsa: mégis csak jobb odahaza.

Önkénytelenül támad fel bennünk az a cél is, hogy e népet meg kell tartani idehaza; földhöz kell szegezni, hogy ne hagyja el bölesőjét, melyben született, melyben ősei véres verejtékes munkával küzdöttek fel magukat és nevelték fel gyermekeiket az életre.

Szomorúság tölti el tehát lelkünket, midőn a szeredás, a kasza és esép stb. eszközök helyett kicsi számozott ládával, pantalló nadrágban és a katonaságtól hazahozott extra fűzős bakkanásban látjuk tegyverre is kiképzett és munkára megtermelt legényeinket a vonatra és hajóra fel-

gyámjával kéri magát kijelöltetni s egyszersmind az elhunyt nevelésű árvát maga mellé kívánja felvenni a mesterségbe. (Elutasított.)

Szklabonyára költözve, elébb a templom közelében a kovácsműhely mellett nyitott mészárszékét és koresmát Mikszáth János. Itt született a fia, Kálmán 1849-ben. Később a faluvégére költözött, abba a kis szalmafedélű házba, melyben ma is a vele rokon Podhradszkyék laknak s a mely most emléktáblával van megjelölve. Itt született még a fiatalon elhalt leánya Mária és másik fia Gyula, kereskedő, jelenben dohánybevéltási tisztviselő.

Mikszáth János, öregségére jó módba jutva, felhagyott a mesterségével. Mint eleveneszü, józan gondolkodású ember, közbeesülésben állt talujában és a környékén. Sokan emlékeznek rá ma is.

Érdekes jelenség a világtörténelemben, hogy mészárosmesterek gyermekeiből nem egyszer világhírű költők váltak. Példá rá Shakespeare és Petőfi.

A Mikszáthok elődei, ugyilátszik Gömörmegyéből szakadtak Nógrádba. Mikszáth Kálmán unokanővére, a Mikszáthfalván lakó Podhradszky Istvánné Veres Terézia (ki bámulatosan hasonlít a már néhai Mikszáth Kálmánhoz) ugy nyilatkozott előttem, hogy az öreg Mikszáth János a gömörmegyei Pelsőcson lakó emberekkel tartott atyafiságot. Sőt mondják, hogy az író is ott született egy látogatás alkalmával, a Révész-portán. (Kisesoltó is Gömörben van.)

A Mikszáthoknak egy másik ágáról már régebbi időből is vannak adatok Nógrádban. Így Mixadt Sámuel turopolyai ág. evang. pap 1773-ban utlevelet kért a vármegyétől fia Dániel részére, ki később Lónyabányán, majd Alsósztrégován volt szintén lelkész. Ezen Mixadt Dánielnek meg is van a monogrammos (nem címerez) pecsétlenyomata a vármegyei levéltárban, egy 1780-ból való anyakönyvi kivonaton.

Arra nézve, hogy a család nemes lett volna, nincs semmi adat sem Gömör-, sem Bars- (ahol állítólag szintén laktak), sem Nógrádmegye levéltáraiban, sem az országos levéltárnál levő 1754—55. évi országos összeírásokban. A lelkész-családtaguktól felmaradt pecsétlenyomat sem tartalmaz nemesi címet, holott a nemes származású papok rendszerint címerez pecsétlenyomat használtak. Neveik mellett sines sehol a nemes jelző, a mit pedig különösen a kismemeseknél, rendszeren kitétek 48 előtt. Nemességük sehol sem volt publikálva, pedig

szállni, hogy az aratást az amerikai gvárak és bányák gyilkoló levegőjével cseréljék fel.

E pillanatban, az aratás idején jusson eszünkbe mindig a gondolat: tartsuk meg népünket bármily áldozat árán is ide haza.

Gátoljuk a kivándorlást úgy a hogy tudjuk, mert unokáink egyszer már csak azon veszik észre magukat, hogy eltűnt a régi Magyarország népe, mert azt kiszorította valami és helyére telepedett a bevándorlók serege, kik nem dolgozni, de pióczamódon élni szeretnek.

A mai kornak egy tábla függjön a szeme előtt mindig, melyre fényes betűkkel legyen fölírva: földet a népek!

A tornaljai járási főszolgabírói állás betöltése.

Az elhalálozás folytán megüresedett tornaljai járási főszolgabírói állás köztudomás szerint a folyó hó végén megtartandó törvényhatósági megyebizottsági közgyűlésen lesz választás utján betöltve. E tárgyban a járás közönsége mult hó 29-én Tornalján népes értekezletet tartott, a melynek eredményéről felvett „Jegyzőkönyvet” és hozzám intézett levelet, illetve nyilatkozatot, az abban foglalt határozatok és megkeresésekhez képest egész terjedelmében szóról-szóra az alábbiakban közlöm. Szerk.

Jegyzőkönyv,

felvett Tornalján, 1910. évi június hó 29-én megtartott járási értekezleten:

Tárgy: Állásfoglalás az üresedésben levő tornaljai járási főszolgabírói állás betöltése ügyében.

Az értekezlet elnöke, *Tornallyay Zoltán*, jegyzőkönyv vezetője ifj. *Kubinyi Géza* választottak meg.

1. Dr. Radvánszky György es. és kir. kamarás melegen méltatván ifj. Hevessy László tb. főszolgabíró érdemeit, indítvány kíséretében őt ajánlja főszolgabírónak.

2. Hanvay Zoltán 14 tornaljai járási megyebizottsági tag nevében ajánlja ifj. Szontagh Zoltán tb. főszol-

Nógrádmegyében is 1841-ből s az azelőtti évtizedekről részletes nemesi összeírások vannak falunként. S minden itt élt nemes családról, még azokról is, melyeknek nemeslevelei elkallódtak, pontos feljegyzések és bő leszármazási akták maradtak fenn. Sajnálattal kell kijelentenünk, a mit különben jónak ésszel senki kegyeletellenes dolognak nem minősíthet, hogy a Mikszáthok vélt nemessége nyilvánvalóan tévedés, ami ugyan itt Nógrádmegyében és más körökben is közismert tény. S azért kellett ezt a különben jelentéktelen dolgot tisztáznunk, a mit az orsz. levéltár is bizonyára így döntene el, mert az író halálakor megjelent összes fővárosi lapközlemények és életrajzi munkák felkapták ezt a téves közlést, a mit elsősorban az illetékes levéltári hivataloknak kötelessége helyreigazítani, a Mikszáth iránti tiszteletből, kinek semmi szüksége nincs erre s a mit ő maga sem tartott fenn, miután a valóságról meggyőződött. És vajjon nagyobb volna-e Mikszáth Kálmán érdeme és hírneve, ha herczegnek született volna is? Pláne ma, midőn évente százával bárosodnak azok, kik magukat előbb demokratáknak hirdették. Petőfi sem sokat adott Petrovics-elődeinek nemességére, atyja taglóját ellenben megénekelte.

Midőn folyó évi márczius 8-án — még a szomorú közeljövő sejtelve nélkül — beszélgettem Mikszáthtal, többek közt családtörténeti kérdésekről is szólva, ugy nyilatkozott, hogy az elődei, mint oláh eredetűek (Mikszásza), a Majláthokkal jöttek ki valamikor Erdélyből Magyarországra. A „kiscsoltói” előnévre nézve megjegyezte, hogy az atyja nevét valahol *igy* látta írva s azt hitte róla, hogy az nemesi prédikátum. Ő maga egyébként csak fiatal korában írta magát egy párszor „kiscsoltói” Mikszáth-nak.

A „kiscsoltói” vélt előnévből kiindulva, dr. Forgon Mihály barátom is szorgalmasan kutatott a Mikszáthok nemessége után Gömör- és Nógrádmegye levéltáraiban s az orsz. levéltárban. Persze eredmény nélkül. Gömörmegye nemes családjairól írott nagyértékű könyvből azért volt kénytelen kihagyni a Mikszáth-családot, holott a tényleg „kiscsoltói” előnévű nemes családokat (Ragályi, Basó) részletesen tárgyalja. Tehát a mélyen tisztelt „Hanvai remete” urnak ismét alaptalan az a vádja, a melylyel a Gömöri Ujság t. é. június 12-iki számában dr. Forgon Mihályt, a „kiscsoltói nemes Mikszáth család” mellőzése miatt illeti. Eppen ez a mellőzés is Forgon könyvének komoly, tudományos volta mellett bizonyít,

gabirót, egyben bejelenti, miszerint látván azt, hogy kisebbségben vannak, a tanácskozányban tovább részt venni nem óhajtanak, kijelentvén, hogy bejelentett indítványukat a megyei lapokban közzhírré teszik.

3. Kubinyi Géza csatlakozik Dr. Radvánszky György indítványához, azokat azonban több pontban módosítani kívánja.

4. Szentiványi Árpád Hanvay Zoltán indítványához csatlakozik.

5. Hevessy Benedek Dr. Radvánszky György indítványához csatlakozik.

6. Hevessy Bertalan Dr. Radvánszky György indítványához csatlakozik.

7. Erre Hanvay Zoltán, Diószeghy Dezső, Dapsy Béla, Szőke Mátyas, Szabó András, Szentiványi Árpád, Szontagh Zoltán, Beélik Iván és Rajczy László, mint akik ifj. Szontagh Zoltán mellett foglaltak állást, — az értekezletet elhagyják.

8. Ezek után az értekezleten bentmaradt tornaljai járási megyebizottsági tagok: Nagy Imre, Fodor János, Jánosdeák András, Hubay Lajos, Ablonezy Ferencz, Varga Boldizsár, Osváth Béla, Batta Béni, Lenkey Miklós, Pálffy Géza, Somogyi György, Kóthi Abrahám, Gescheit Izidor, Kovács Károly, Darvas Pál, Szilárdy Béla, Balás László, Szentiványi József, Hevessy László, Söldos Elemér, Hevessy Péter, Tornalljai Zoltán, Söldos Árpád, Dr. Gaál Gusztáv, Dr. Radvánszky György, Walther Gyula, Flander István, Csabay Pál, Réthy Andor, Róth Hermann, Kovács Miklós, ifj. Fölfdy Ottmár, Urszinyi Zsigmond, Hevessy Benedek, Kubinyi Géza, Hevessy Bertalan, ifj. Kubinyi Géza, Schwartz Ede, továbbá Pazár Andor, Kálniczky Endre, Fekete Nándor és Járdánházy Dénes, kik táviratilag az értekezlet határozatához csatlakoztak, — egyhangulag és nagy lelkesedéssel a következő megállapodásra jutottak:

a. A tornaljai járás főszolgabírói állására jelöljük ifj. Hevessy László tb. főszolgabírót, aki 13 esztendőn keresztül, — ebből 10 éven át a tornaljai járásban mint szolgabíró működött, szorgalmával, hűség és becsületes munkálkodásával s tapintatos modorával a járás közönségének szeretetét, bizalmát érdemelte ki.

b. Ezen megállapodást a vármegye összes megyebizottsági tagjaival azon tiszteletteljes kérelem kíséretében közöljük, hogy bennünket, mint a tornaljai járás akaratának képviselőit, ezen törekvésünkben támogatni sziveskedjenek.

c. Atyafiságos szeretettel megkeressük gömörvármegye rendezett tanácsu városainak közönségét, hogy a tornaljai járást, azon törekvésében, hogy főszolgabírójává a közszeretben álló ifj. Hevessy László tb. főszolgabírót óhajta megválasztani, — támogatni sziveskedjék, szíves készséggel megígérvén azt, hogy az illető városokat nemes törekvésekben igaz hűséggel, barátsággal viszont támogandjuk.

d. Söldos Árpád, Kubinyi Géza és Szentiványi József bizottsági tagtársaink mint küldöttséget felkérjük, hogy értekezletünk nevében főispán ur ömeltóságát és a vármegye igen tisztelt alispánját tiszteletteljesen arra kérjük, hogy a tornaljai járási főszolgabírói állás választás útján leendő betöltésénél ifj. Hevessy László főszolgabírót, mint a járás jelöltjét, támogatni sziveskedjenek.

e) Felkérjük a kiküldött bizottsági tagtársainkat, hogy értekezletünk ezen határozatát a július hó 3-ára összehívott tisztii értekezlettel személyesen közölni sziveskedjenek.

f) Felkérjük vármegyénk összes hírlapjainak szerkesztőségét, hogy jelen jegyzőkönyvünket becses hírlapjaikban közölni sziveskedjenek.

Jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Radvánszky György és Gescheit Izidort kérjük fel. — Kmf.

Tornalljai Zoltán, elnök. Ifj. Kubinyi Géza, jegyző. Hitelesítjük: Dr. Radvánszky György, Gescheit Izidor.

Mikszáth Kálmán anyja, Veres Mária, kit némely fővárosi lapok „tarádi” előnévvel említettek, nemes származású volt.* Nógrádmegyében kétféle nemes Veres család lakott. Egyiknek, mely Püstyében élt, nemeslevele 1614-ben kelt. A másiknak armálisát Kyss Mátyás szerezte 1659-ben I. Lipót királytól. Ebben a nemesség-szerző érdemeiért megemlést tett a sógora, Veres György korponai lakos is. A Veres-utódok az 1700-as években a hontmegyei Korponáról a nógrádmegyei Kis-Zellőre költöztek. Innen Veres Sámuel 1740. táján Horpácsra tette át lakását, hol birtokot is szerzett. Utódai, kik részint Nógrádmegyében, részint Pestmegyében laktak, tekintélyes társadalmi pozíciókat vívtak ki. Ebből a horpácsi ágából, melynek némely tagja — a Sopronmegyében lakó régi híres tarádi Vörösök mintájára — az 1800-as évek óta szintén „tarádi” előnévvel kezdte magát írni, származott Veres Pál is, az 1870-es években Nógrádmegye alispánja, kiről Mikszáth is sokat írt, valamint ennek leánya, Rudnayné Veres Szilárdia, az Ország Nőképző Egyesület alelnöke, kinek kérésére nevezte el Nógrádmegye Mikszáth szülőfaluját Mikszáthfalvának. (Mikszáth „A két koldusdiák”-ban ír a „tarádi” Veres ek elődjéről.)

Ugy látszik, a Vereseknek Kis-Zellőn maradt egyszerűbb ágából szakadt át valamelyik tag a 18-ik század folyamán Mikszáth anyjának, Veres Máriaának születési helyére a szomszédos Ebeczkre, mert a horpácsi ágából származott Veresek időnként mindig pontosan össze voltak írva a részükre kiállított „testimonialis”-okban egészen a 48-as időkig s ezek közt ebeczkilakosok nem szerepelnek. (Mikszáth Kálmán nemrégiben birtokot vett Horpácson, melyet a mostani jubileuma alkalmával a nemzet kikerekített a részére több határos birtoktesttel, melyek azonban Mikszáth anyai elődeié sohasem voltak.) Másrészt a vármegyei levéltár egyik feljegyzése szerint 1764-ben az Ebeczken lakó Veres István másképp (alias) Disznóssynak van nevezve. Disznóssy nevű nemes család pedig régebben tényleg lakott Nógrád- és Hontmegyékben, így valószínű, hogy az ebeczki utódok a Veres névvel ezt a kevésbé jól hangzó nevet cserélték fel.

Veres Gáspárnak, Mikszáth nagyatyjának egy püre maradt fel a megyei levéltárban 1841-ből. Egy kis-zellői

* Az 1841-iki nemesi összeírásban három Veres nevű szerepel Ebeczkről: Gáspár, István és János.

„Tisztelet szerkesztő!”

Tisztelettel alulírottak alábbi nyilatkozatunknak helyet kérünk becses lapjában.

Tornalljai Zoltán ur többemagával folyó hó 29-ére értekezletre hívta a tornaljai járásban megüritült főszolgabírói állás kérdésében a járás bizottmányi tagjait. Az elnöki megnyitó elhangzása után alulírottak megbízásából Hanvay Zoltán következő kijelentést olvasta fel:

Alulírottak mint a jelenlegi tornaljai járás vármegyei bizottmányi tagjai kijelentjük, hogy minket a külsőben álló tornaljai főszolgabírói választásnál egyáltalán semmiféle személyes indokok nem és kizárólagosan csak közszolgálati szempontok vezettek. Épen ezen közszolgálati indokok alapján elfoglalt álláspontunktól eltérni nem lehet. — Azontelül a pártok már teljesen kialakulván, minden egyeslése megállapodást ezéző megbeszélés teljesen tárgyatlanává váltott. Ennéltolva a meghívóban jelzett megbeszélésben részt venni nem óhajtunk és nem fogunk. Ellenben nehogy a részvétünk nélkül hozandó határozat a tornaljai járás vármegyei bizottmányi tagjainak egyhangú véleménynyilvánításául vétessék, szükségesnek látjuk azt, hogy úgy a magunk, mint az itt meg nem jelent elvtársaink képviselőiben a „Gömör-Kishont”-ban és a „Rozsnyói-Híradó”-ban nyilvánosságra hozzassék.

Tornaljai, 1910. június 29-én.

Hanvay Zoltán, Beélik Iván, Dávid István, Fodor Gusztáv, Szentiványi Árpád, Diószeghy Dezső, Tornay János, Lovasányi Zoltán, Szontagh Zoltán, Rajczy László, Dapsy Béla, Szabó András, ifj. Szőke Mátyas.

Meghívó.

A kishonti ág. hitv. ev. tanító-egylet folyó évi július hó 7-én Cserepesen, az ág. hitv. ev. templomban tartja meg rendes évi közgyűlését, melyre az egylet tagjait, valamint a tanításig barátait tisztelettel meghívom. — Rimakokova, 1910. évi június hó 29-én.

Lipták Endre, tanítóegyleti elnök.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Dubravszky* Róbert földmívelésügyi miniszteri tanácsos mult hó 28-án városunkba érkezett és *Széman* Endre prépost-plebános, egykori iskola-társa vendégszerető házában szállott meg. A miniszteri tanácsos jövevényének célja az volt, hogy a kurinczi földműves iskola ügykezelését és az állam által bérbe vett városi birtok a „Méhes”-puszta kezelését tekintse és vizsgálja meg. Mint értesülünk, mindennel igen meg volt elégedve és ezért teljes elismerését nyilvánította *Fekete* Pál igazgatónak.

Bornemisza László főispán és *Lukács* Géza alispán e héten Budapesten időztek hivatalos ügyekben, honnan mult hó 30-án érkeztek vissza.

Dr. *Gyürky* Pál városi főjegyző egészségi okokból 4 heti szabadságra fűrdőbe távozott.

Dr. *Kármán* Aladár kórházi osztályvezető és munkás segélyező egyleti főorvos, lapunk főmunkatársa szintén 4 hétre utazott el Balatonfüredre családijával.

Boezó Dániel bankigazgató nejevel *Glischenberg*be utazott; ugyanesak dr. *Veress* Samuné főgimnáziumunk igazgatójának a neje szintén oda utazott egészségének helyreállítása céljából.

fiu, Veres Antal két szép ökröt hajtott fel Judit-napkor a losonezi vásárra eladás végett. Az uton találkozt vel az Ebeczkről való Veres Gáspár, aki rábeszélte a fiut, hogy cserélje el az ökröket az ő két lováért. A fiu kötélnék állt. Otthon azonban az anyja özv. Veres Istvánné Szkrabák Erzsébet nem egyezett bele a cserébe, mert a lovakat hibásaknak és jóval kisebb értékűeknek találta. Minthogy azonban Veres Gáspár uram a felszólításra nem volt hajlandó a cserét felbontani, a nemes vármegye elé került a dolog, hol azt is kisütötték, hogy a lovak gyanús eredetűek. A dolog vége az lett, hogy Veres Gáspár kiegyezett Veres Istvánnéval olyanformán, hogy a két lovat meg megpótolta egy nyeregbundával, egy lókantárral és egy mázsa szénával.

Nagy szerencséje volt Mikszáthnak, hogy a Nógrádvármegyei tisztikarában, ahová gravitált, nem tudta megvetni a lábát, lévén akkor még inkább a gentry melegágya a vármegyei magisztrátus (Mintha bizony az egész vármegye közönsége csupa gentryből állna, hogy csakis az lehet képviselve a tisztikarban). Hol maradtak volna azok az örökbeeső nagy művek, ha ő az élete javát a közigazgatás szálainak kibogozására szentelte volna, amire talán kevesebb genie is elegendő...? Mikszáthnak azonban egész életén át fogta volt a megyei urakra, kiket írásában készörömet — talán nem mindig ok nélkül — kikarikatirozott.

Mikszáth Kálmán, ki a tiszteletbeli esküdtsegnél nem tudta többre vinni, ma királyok előtt is és még az ozeánokon túl is nagy becsülésben áll; s míg a szolgabírák, főispánok, miniszterek emlékei elhalványulnak, az ő neve élni fog, míg egy magyar él.

Simon János, Nógrádvármegye levéltárnoka.

Mikszáth Kálmánról.

A rimaszombati főgimnázium díszével ebben az életben csak egyetlen egyszer találkoztam.

Ha emlékezetem nem csal, 1866-ban történt, hogy a budapesti tudomány-egyetemen azok az ifjak, a kik Nógrád és Hontvármegyéket vallották szűkebb hazájoknak, valami „baráti kört” akartak alapítani.

Boldog emlékü szülőim azon időben Salgó-Tarjánban laktak, s az én társaim jónak látták az én személyemet is belevonni abba a mozgalomba, melyet egy

Samarjay Jánosné, özv. *Ragályi* Gézané és *Molnár* József nejevel pedig Karlsbadot keresték fel; míg dr. *Kovács* Lászlónét, polgármesterünk nejét az orvosok a Tátrába küldötték.

Dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos folyó hó 2-ától kezdődőleg 1 havi szabadságra Vihnyére ment.

Kinevezés. Dr. *Fáy* Viktort, megyénk ifjúságának egyik képzett és törekvő tagját a földmívelésügyi miniszter segédigazgatóvá nevezte ki, a vezetése alatt álló miniszteriumhoz.

Primicia. *Kojnok* Pál rozsnyói egyházmegyei új misés áldozópap, mult hó 29-én mutatta be az Urnak legelső szent miséjét Nagyszuhán. Manuduktóri, valamint az ünnepi szónoki tisztet *Liptay* Ede nagyszuhai plebános töltötte be, nagyhatású beszédével emelve a nap jelentőségét. Mise végén az ujmisés, a Szuha völgyéről összegyűlt, az ezert meghaladó hívőknek egyenkint papi áldást osztott. — Délben az új pap szülőinek házában fényes ebéd volt, melyen mint a szent misén is, jelen volt felekezeti különbség nélkül a község teljes intelligentiája, a nagyszámu rokonság és hívők is. Az ünnep ritkasága, a szívek öröme, a barátságos együttlérés, meg a cigány muzsikája a nagyszámu társaságot a késő éjjeli órákig tartotta össze.

Állatorvos választás. A Rimaszombat r. t. városánál rendszeresített helyhatósági állatorvosi állás mult hó 27-én tölthetett be a képviselőtestület által. A közgyűlésen *Lukács* Géza alispán elnökölt. A hét pályázó közül *Rábely* Béla, lapunk kiadójának derék, szorgalmas és ügyes fia lett egyhangulag megválasztva.

Áthelyezés. *Kovács* Emma koháryházi állami óvónőt a vallás- és közoktat. miniszter Öszentivánra helyezte át. Az áthelyezést a Garamvölgy közönsége élénken fájlatja, mert egy kedves, közszeretnek örvendő tagját veszíti el a rövid ottidőzése alatt is oly szép eredményt felmutató ügybuzgó óvónőben.

Harminez éves találkozó. Kedves és vidám társaság gyűlt össze a mult héten *Czinke* István református lelkész házában. Az ezelőtt harminez esztendővel együtt töltött iskolai évek még mindig ifju emlékeit jöttek feleleveníteni a vendégszerető barát házához. Két évvel ezelőtt határozták el, hogy minden éven össze fognak jönni egy-egy bizalmas találkozóra. Így a mostani tulajdonképen 32 éves találkozó volt már. Gyönyörűség volt együtt látni a deresedő teju barátokat, kiknek lelke és szíve a nehéz és fáradságos munkában eltöltött 32 év után is fiatal és derült maradt. Ebéd, vacsora alkalmával szellemes felköszöntőkben, régi kedves dolgok felelevenítésében nem volt hiány. A második napi vidám kerti pörköltütesen a városiak közül is többen voltak. — Így töltöttek jó hangulatban két napot; megnézték a város nevezetességeit, szebb helyeit is s egy csomó kedves emlékekkel eltele bucsuztak el egymástól, a mához egy évi viszontlátás reményében.

Ügyvédi vizsga. Dr. *Langhoffer* László Dobosina r. t. város fiatal polgármestere, mint örömmel értesülünk, mult hó 27-én tette le az ügyvédi vizsgát egyhangú sikerrel a budapesti ügyvéd-vizsgáló bizottság előtt.

Esküvők. *Horváth* György helybeli cipész iparos polgártársunk szép leányai: *Juliska* és *Margit* mult hó 25-én esküdtek örök hűséget előbbi *Ragályi* Jenő gépész, utóbbi *Tóth* Vilmos asztalos putnoki lakosoknak a ref. templomban. Frigyüket *Juhász* László Hanva költőpapja áldotta meg gyönyörű beszéd kíséretében.

Iskolatársak találkozója. Alulírott felkérem azon volt tanulóitársaimat, kik 1865-ben a sárospataki főiskolában tettek érettségi vizsgát, hogy folyó évi július hó 6-án az „Alma Mater” falai között megjelenni sziveskedjenek. Hogy szállás és ellátásról gondoskodhassam, szíves értesítésüket kérem. Rimaszombat, 1910. június 20. *Bodor* István, főgimn. tanár.

szép őszi délután tartottunk az első hazai takarékpénztár épületének egyik első emeleti helyiségében.

Mikor beléptem *Mikszáth* Kálmán, mint első éves joghallgatót, már a teremben találtam.

A Gömörrel szomszédos két vármegye fiatalasága, engem mint idősebbet leginkább Esztergomból meg a Fillingert kávéházából ismert; de mi Mikszáthot, bizony kevés kivétellel akkor láttuk először.

A tervezett kör nem tudott megalakulni: különösen azért, mert én magamat esőkönyösen Rimaszombati-nak vallottam, és csak olyan egyesületbe akartam részt venni, a melyben a többi gömöri ifjakat is örömmel fogadják, szívesen meginvitalják.

Találkoztak, a kik az én szülővárosomról azt állították, hogy az „Kishont”-vármegyében fekszik s csak 1802-ben egyesült Gömörrel; mintha bizony az a letolyt hatvanegynehány esztendő olyan „csak” lett volna.

Mikszáth Kálmán legnagyobb esudalközösomra helyezte az álláspontomat, bár nyíltan nem vallotta be, hogy hiszen az ő ősei is gömöri eredetűek s az édes apja véletlenül került a nógrádvármegyei Szklabonyára; én sem igen feszegettem, hogy az én nagyapám se volt gömöri, a mi vármegyénknek Kishonttal való egyesítése idejében, hanem szepesvármegyei farkasfalvi illetőségű stb.

Megengedem, hogy a természettudósok akárhányszor előre megjövendölték bizonyos tünemény megérkezését, a mely az ég boltozatján igazán be is vált, de mi, a kik ezen az értekezleten jelen voltunk, éppen nem álmotduk azt, hogy Mikszáth Kálmánból valamikor ilyen „phaenomen” lesz!

Ellenkezöleg. Összejövetelünket követő napon a „Fővárosi Lapok”-ban egy napi hír jelent meg, a melynek íróját az ifjuság Mikszáth Kálmánban vélte felfedezni, a kiről nagyon ingerülten takadtak ki különösen a nógrádvármegyei földiek, leginkább azért, mert állítólag tót volt s ime ő Rimaszombatban egészen magyarrá vedlett.

A jelenvolt pajtások közt egy idősebb fiu állította erősen, hogy ismerte Mikszáth Kálmánt akkor, mikor nem tudott magyarul s a mi nyelvünket, szokásainkat, hazafias felbuzdulásunkat a Rima mellett sajátította el.

Sokat motoszkált azon idő óta ez a kérdés a fejemben, ugy annyira, hogy midőn ezelőtt öt esztendővel Rimaszombatban jártam, azzal a bizalmas kéréssel fordultam néhai *Fábry* János főgimnáziumi tanárhoz: nézne

Gyászrovat. A fővárosi lapokban olvastuk, hogy dr. Pelech János eperjesi főbányahivatali orvos, néhai Pelech János, a rozsnói ág. ev. főgimnázium nagy- nevű igazgatójának fia Eperjesen mult h.ó 27-én elhunyt. A kiváló szemorvos és természettudós fiatalabb éveit itt töltötte vármegyénkben és sok értékes sorok láttak napvilágot tollából. Ő írta meg a dobsinai jégbarlang történetét is, és adta pontos, szakszerű leírását, mely még ma is használatban van.

Soós Ferencné szül. Gyulay Hermin, Soós Ferenc építész neje hunyt el mult hó 25-én váratlanul Budapesten, hol leányával időzött. Kihült tetemét 28-án hozták haza és 29-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a helybeli sírkertben. Elhunytát bánatban megtört férjén és leányán kívül kiterjedt rokonság és a helybeli jótékony egyesületek is őszintén gyászolják, mert azoknak az elhunyt buzgó, szeretett tagja volt.

Bruckner Ferencz magy. kir. pénzügyigazgatósági tanácsos, Besztercebánya társaséletének egyik rokonszenuos tagja, Budapesten egy szanatóriumban operáció következtében hirtelen elhunyt. Az elhunyt mint pénzügyigazgatósági fogalmazó, majd titkár városunkban több mint 10 évet töltött és itt is egyik közszeretettben álló tagja volt társadalomunknak és az akkor még jó hírben állott régi Háromrócsa vendéglőben tanyázó Kossuth-asztaltársaságnak.

Szerencsés kir. herczeg. Lapunk mult számában hírt adtunk arról, hogy Coburg Lipót kir. herczeg a balogyári uradalomban időzött pár napig. Most arról értesülünk, hogy ottani időzése alkalmával eserkészni is kijárt özbakra. Háromszor volt kint és pedig a peszetei, a szütöri és a dobrai pagonyokban. A szerencse mindhárom esetben kedvezett neki, mert minden alkalommal egy-egy szép bakot ejtett el. Különösen a szütöri pagonyban ejtett özbak volt eserkészetének koronája, mert egy 30 eméteres magas, 8 as abnormis agancsesal bíró bakot ejtett el. A eserkészésnél Szepesházy erdőmester, az ügyes nimród segédkezett neki.

Megsemmisített városi főjegyzői választás. Mint értesülünk, a közigazgatási bíróság a Nagyrőcze városánál nem régen megtartott városi főjegyzői választást azon az alapon, mert a pályázók közül egy kiskoru is candidáltakat — megsemmisítette; ennél fogva új főjegyző-választás lesz Nagyrőczén.

Katonai utazás. E héten több honvédtiszt érkezett városunkba egy vezérkari százados vezetésével, hogy katonai tanulmányi utazást és terepfelvételeket végezzenek. A nyalka tiszteknek sok szemlélője akadt városunkban.

Matura-mulatság. A helybeli főgimnázium végzett növendékei, helyesebben mondva: éretnekek nyilvánított ifjai mult hó 27-én igen sikerült nyári táncmulatságot rendeztek a Széchenyi-kertben. A mulatság a délutáni órákban ugy napnyugta felé vette kezdetét s bizony nehezen indult a közönség is, meg aztán a kedv is, mert ijeszítő felhők tornyosultak és hideg szelek lehettek le a boldog ifjakra és azokra a rózsás arczu kis barátnékre, mondjuk: ideálokra, kik a tánczóriai ismeretségek óta állandó vonzalommal viseltetnek egymás irányában. E nap kellett, hogy legyen koronája az ártatlan, de bensőségeljes érzelmenek és viszonyoknak. — Ezen oknál fogva egy 7 óra felé már örömmel is constaltuk, hogy a nyiló bambóhoz hasonló szép bakfis sereg teljes számban kirukkolt. Sőt kinyitott rózsáink, a nagyobb leányok is kimentek a mulatságra. Igy azután a gardémozakkal, a papákkal, a tanárokkal, a tánczosokkal, a rokonokkal stb. este 8 órakor már egy igen szép, körülbelül 150 tagot számláló előkelő társaság volt együtt és a sikerült világitás és melegebbre fordult idő mellett vígan rakták a gömöri eszárdát, melynek hajnalig tartó lánczolatába ügyesen illesztették a bostont is, meg azután a négyest is, mert hát ott, hol szerelem

utánna a tanulók matrikulációjában, hogy 1857-ben Mikszáth Kálmánt minő anyanyelvű fiúnak jegyezték be? a hol különben Szklabonya mellett nem Nógrád-, hanem Hontvármegye áll, kétségmentül tévedésből.

Fábry János kérésmet kelletlenül hallgatta s egyáltalában nem mutatott hajlandóságot arra, hogy ezen irodalomtörténeti szempontból érdekes, sőt igen fontos adatot megvilágítsa. S ez a körülmény, az előadott kéresem megtagadása, csak gyanusabbá tette.

A Mikszáth Kálmán származásáról különben érdekes cikket hozott a „Nógrádi Hírlap” f. é. június 12-iki száma, a melyben Simon János, a vármegye ürge tollu levéltárnoka a maga Mikszáthtal folytatott beszélgetéséből elárulja, hogy a nagy író ősei „oláh eredetűek” voltak (Mikeszásza) s Magyarországra a Majláth-családdal költözött volt be Erdélyből s magát „kicseslőti” előnévvel azért írta, mert azt az édes atyja neve előtt így találta valamikor feljegyezve.

A nógrádvármegyei Szklabonyát, most már Mikszáthfalvát, ma is csaknem teljesen tótok lakják és Simon János helytelennek mondja, hogy azokat a fényképeket, a melyeket a jubileum alkalmából vettek fel a „Vasárnapi Ujság”-ban „tót atyafiak” helyett „jó palócok” czim alatt mutatták be.

Mikor az 1885. évben néhai Hunfalvi János felszólítására a „Magyar Földrajzi Társaság”-ban a palócokról felolvasást tartottam, a Mikszáth könyve már megjelent s igen jól emlékszem, mennyire szerettem volna belőle egy-két idézetet használni, csak azért, hogy az illusztris szerzőnek, a kit már akkor tiszteltem, valami reklámot csináljak, de arra minden iparkodásom daczára sem voltam képes, olyan igazi, jellegzetes dolgot, a mely az én felolvasásom keretébe bele illett volna; sehogy se tudtam felfedezni.

Hogy mennyiben jártam ezen felolvasással helyes nyomokon, leginkább az bizonyítja, hogy felolvasásom szövegét németre fordítani senki se vállalkozott; nem is jelelt az meg más nyelven a társaság „Abregé”-jében sem: csupán magyarul, míg a Mikszáth műveit a művelt világ összes nyelvén olvassák és magasztalják! Örvendetes-e reánk magyarokra, hogy ma a palócokról már alig esik szó, ezúttal elbálgtatom, csak attól félek, hogy emléket még a mi életünkben betűtja a zord idők sötét homokjait!

Id. Farkasfalvi Imre.

van, ott a négyesnek nem lehet elmaradni. Őszintén elmondhatjuk, hogy régen láttunk ily szép maturali mulatságot, s az arra vall, hogy a végzett növendékek finom izlésű ifjak voltak és helyesen lettek nevelve és vezetve. Az estély lefolyása alatt is meglátszott rajtuk a figyelem és hogy az ilyen alkalomkor szokásos becsipés nem volt észlelhető. Ezért az ifjak gárdáját, élükön Lukács Bélával, alispánunk prematurus fiával, csak méltán dícséret illetheti és fogadják tőlünk őszinte búcsúkívánásul, hogy még több szerencsét nekik az életben, mint a maturán volt! — Meg kell emlékeznünk Jellinek Jakab vendéglősről is, ki nejevel sem fáradságot, sem költséget nem ismert, hogy ellátásával a közönség teljes elismerését érdemlje ki. Igy Gyuszi primásról is, ki hegedűjével fűszerezte a határtalan jó kedvet és tette érzékenyvé és emlékeztetővé a búcsú pillanatait. A viszontlátásra 10 évre!

Gyászrovat. Frank Adolf a nálunk is több évig lakott és köztisztelőben állott fakeskedő mult hó 27-én utközben, midőn nejét Karlsbádba kísérte, Brünnben a vonaton szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Az elhunyt Budapesten temették el nagy részvét mellett.

Központi választmány ülés. A vármegyei központi választmány holnap, d. e. 10 órakor a vármegyei székház kisebbik termében ülést tart. Az ülés tárgya lesz az országgyűlési képviselő választók 1911-ik évre választói jogra igényt tartók reclamációinak tárgyalása. Elnök: Lukács alispán, előadó: Komáromy választmányi jegyző.

Nyári mulatság. A rimaszombati iparosok nyugdíjintézményének alapja javára — városunk minden szép és nemeséird hűvelő fiatalja — ma (július 3-án) d. u. 4 óratól kezdődőleg világpóstával egybekötött táncmulatságot rendez a Széchenyi kertben. — Belépő díj személyenkint 1 korona.

Katonai előléptetés. Dobos Dezső uzaporányi nagybérlo testvérbátyját, Dobos ny. m. kir. esendőrőrnagyot, Ófelsége alezredessé léptette elő. Az előléptettet képzett esendőr főtisztt, ki a kassai kerületnél teljesített szolgálatot, szemlék alkalmából nálunk is többször megtörtént.

Osztálytársnők találkozója. Lapunk f. évi 25-ik számában közölt ily czimű hírünkre vonatkozólag a mai postával Herbst Anna urhölygtől, mint a találkozás összehívójától a következő levelet vettük: „A találkozás napját július 5-ről 9-re tettük. Felkérem az osztálytársnőket, hogy 9-én d. e. 1/2 11 órakor az áll. polg. leányiskolában menjenek szíveskedjenek. Herbst Anna.

Vívóverseny. Toricelli Angelo, a hírneves vívómester az általa Miskolczon megtartott vívó tanfolyam beteljesése alkalmával mult hó 26-án igen sikerült vívóversenyt és vívóakadémiát rendezett. E verseny lefolyásáról — mennyiben az bennünket is érdekel — szíves örömmel emlékezünk meg, mert azon részt vett Szigeti Benedek Gyula, jeles tornatanárunk és vívómesterünk is a juryban és a versenyen alispánunk VII-ik osztályt végzett kisebbik fiát, legjelesebb tanítványát: Lukács Bandit mutatta be, meg pedig a senior csoportban. Arról volt tudomásunk, hogy Lukács Bandi a mi jeles mesterünk legjobb tanítványa, de fiatal koránál fogva nem mertük volna még a miskolczi és nyiregyházi erős senior csoportba beállítani. Es mi lett az eredmény? Az, hogy Lukács Bandi 5 ellen 4-el vitte el a második díjat, és mint mondják — első lett volna, ha nem egy erős balkezes féllal kerül szembe. — Örömet tehát ez nemesak a családnak, de a főgimnáziumnak és a jeles mesternek is.

Vig élet Feleden. A feledi vig uri társaság, a mai nap d. u. sikerültnek ígérkező zsivány pecsenyesütéssel egybekötött nyári táncmulatságot rendez a kaszinó javára. A mulatságra városunkból és a vidékről is többen készülnek.

Sorozás. Az idei katonai főorozás a következő sorrendben fog vármegyénk területén megtartatni. Julius hó 15—16-án a *garamkölygi járásban*; elnök az alispán. Julius hó 18-án *Dobsina* r. t. városban; elnök az alispán. Julius hó 20-án *Rozsnói* r. t. városban; elnök: Pósch Gyula. Julius hó 21, 22. és 23-án a *rozsnói járásban*; elnök: Dénes Géza. Julius hó 25-én *Nagyrőcze* r. t. városban; elnök az alispán. Julius hó 27-én *Jolsva* r. t. városban; elnök az alispán. Julius hó 28—29-én a *nagyrőczei járásban*; elnök: Fáy Árpád. Julius hó 30—31-én és augusztus hó 1-én a *ratkói járásban*; elnök az alispán. Augusztus hó 3, 4, 5- és 6-án a *tornaljai járásban*; elnök az alispán. Augusztus hó 8-án *Rimaszombati* r. t. városban; elnök az alispán. Augusztus hó 9, 10, 11- és 12-én a *rimaszécsi járásban*; elnök az alispán. Augusztus hó 16, 17, 18- és 19-én a *rimaszombati járásban*; elnök az alispán.

Mének bevonulása. A szabadkai mentelepi osztályba tartozó állami ménnek, vidéki állomáshelyükről e héten vonultak be Szabadkára. A bevonulást Nagy Aladár kapitány, parancsnok maga intézte kellő gond- dal és felügyelettel.

Csendélet. Örömmel tapasztaltuk, hogy e hó 1-jén a gázi szent napján, a belváros az egyszer esendes volt a részeg emberek duhajködésétől. Mégis észle- lünk valami haladást.

Adomány. Jellinek Jakabné özv. Soós Ferencné elhunytá alkalmából 4 koronát küldött koszoru megvál- tás czimén, a nyomorék gyermekothon javára Kerna Adolfné alelnök nő kezeihez. A jótékony és jelet lapunk útján is őszinte köszönettel nyugtázza az elnökéség.

Nyári mulatság Tiszolczon. A magyaror- szági munkások rokkant- és nyugdíjgyezetének tiszolczi fiókja f. hó 10-én (kedvezőtlen idő esetén 17-én) dél- után a Gömörvég felé vezető uton saját segélyalapja javára nyári mulatságot rendez.

Drágább az arczképes igazolvány. A kereskedelmi miniszter folyó évi 33930. sz. a rende- tet adott ki, mellyel a vasuti arczképes igazolványok kiállításáért és a következő évre való érvényesítéséért fizetendő kiállítás illettéket, mely eddig egy koronában volt megállapítva, általánosságban 2 koronára emelte fel. Az elveszett, vagy bármi okból használhatatlanná vált igazolvány helyett kiszolgáltatandó újabb igazolvány kiállításáért pedig az eddigi 2 koronával szemben jövőben 3 korona fizetendő.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik szere- tett nóm, illetve drága, felejthetetlen édes anyám elhunytá alkalmával mély bánatunkban vigasztaló részvétükkel tájadalomunkat enyhíteni szívesek voltak, fogadják szívből jövő hálás köszönetünket. *Soós Ferencz és leánya.*

A rozsnói róm. kath. legényegylet ünnepe. Szép és nagyszabású ünnepet tartott mult hó 26-án a rozsnói róm. kath. legényegylet abból az alka- lomból, hogy tanoncz-othonát avatta fel. A felszentelési akkost Balás megyés püspök végezte fényes segédlettel. Az ünnepélyen a mi katolikusaink is küldöttségileg képviseltették magukat 14 taggal, Váry János elnök és Benesik Sándor titkár vezetésével.

Csendőrségi hírek. Beke Istvánné körtvélyesi lakost Pléger Ottó krasznahorkaváraljai lakos mult hó 18-án kerékpárjával az uton elütötte úgy, hogy rajta súlyos testi sértést okozott. Nyomozás folyamatban.

Magyar Mária 11 éves krasznahorkaváraljai lakost mult hó 21-én egy tehén szarvával fellökte, minek foly- tán a rozsnói kórházba kellett beszállítani gyógykeze- lés végett.

Uhlár János hisnyói lakos kárára eselédje: Koren Mária mult hó 15-én különféle ruhanemüket lopott és azzal Kövibe lakó szüleikhez szökött. Tettes kinyomozta- tott, a bűnjelek elkoboztattak és a nyomozás folya- matban van.

Circus. Napok óta nagyobb szabású circus, helyesebben mondva egy variete társulat működik vásár- terünkön. Ez épen a mi közönségünknek való mulatság, így nap nap mellett van is látogatója bőven. — A mi a műsort illeti az elég válogatott volna, ha aztán érté- kében is a helyár magasságának megfelelően Elsőrendű művészeket mi ugyan vidéken nem követelhetünk, de kényelmes helyet és jó világitást igen. De az igazgató- ság még azt sem teszi meg, hogy az első helyek alul a burján telyesetné, hanem arra úgy rakatja reá a széke- ket, a mint a természet és sok eső megnövesztette. A szereplők közül ki kell emelnünk két ügyes fiatal *Fréd* és *William* akrobatát, kik elsőbrendű helyen is meg- állnak a helyüket szép és precíz mutatványaikkal, az- után pedig egy ügyes biciklistát *Petrol*. Birkózók is vannak bőven, számra 8-an és ezek hódítják a közön- séget. Kétségtelen, hogy szépen megtermett testű férfiak, különösen az angol Ban Beling, ki fiatal kora daczára is a legügyesebb és megnyerő fellépésénél és csinos külse- jénél fogva bizony feltűnik a hölgyeknek. — A birko- zásokra azonban az a megjegyzésünk, hogy több komoly- ságot és izlést követelünk.

PASZTORY cs. és kir. udvari szállító virágkeres- kedése Budapest, VIII., Rákóczy-út 3. — Képes árjegyző- ket kívánatra díjtalanul küld.

Mezei munkások alkalmazása. Püspök- lele községben 50 arató aratási munkára, — Mohol kö- zségben 15 munkás bármilyen munkára, — Kuczora községben 45 pár munkás idegen helyre mezei munkára, — Tapolya községben 22 munkás aratási és 6 munkás bármilyen mezei munkára, — A zajgói körjegyzőség (Beregvm.) területén 350 munkás aratási munkára, — Törökszentmiklós községben 46 ember aratási munkára, — Kishegyes községben 50 munkás aratási munkára, — M-Kovácskó községben (Csanádvm.) 40 ember arató munkára, — Nagymegyér (Békésvm.) 47 munkás munkára, — Kula községben (Bács-Bodrogvármegye) 20 pár munkára, — Okánizza községben (Bács-Bodrogvm.) 80 ember aratási, 70 munkás föld- és 8 munkás bármi- lyen munkára; — Gara községben (Bács-Bodrogvm.) többen aratási munkára ajánlkoznak. — Munkást keres- nek: 1. Bernáth Zsigmond Szombatság (Biharvm.) 20 kaszás és 20 női munkást keres. 2. Fáy Antal földbir- tokos (Várgede), 14 pár arató munkást keres. 3. Pusztai- námi gazdaság, u. p. Dombóvár, arató munkásokat ke- res. 4. Jurics János Szabadka, I. ker., 49. hsz. 40 kubikos munkást keres. 5. Dárda gardisai töltés építési vállalat Eszék, 100 kubikos munkást keres. 6. Jónás Emil tég- lagyáros Balassagyarmaton, téglagyári munkásokat keres. 7. Barcza Sándor földbírtokos Csabrendek, 25 mezei munkást keres. 8. Báró Guttmann László uradalmi in- tézősége Zalabér, 50 mezei munkást keres. Bérfeltételek az uradalom útján tudhatók meg. (Czim: Ferenczi Vik- tor intéző Tölcsány, u. p. Pakod, Zalavm.) 9. Szalay Géza földbírtokos Datta, 40 éves életkoru kocsis gaz- dárt keres. Bérfeltételek 200 korona évi készpénz és konvenció. 10. Horváth Jenő altábornagy Fülekk, 20 pár arató munkást keres. 11. Dr. Szalay Géza Datta, 20 pár arató munkást keres. Bérfeltételek páronként és havon- ként 60 kilo kenyérliszt, 10 kilo tézszalaszt, 5 kilo bab, 5 kilo rizskása, 1 kilo hus, 2 kilo szalonna, 4 kilo só, napszám június-júliusra férfiaknak és nőknek 1'60 K., augusztusra férfiaknak 1'60 K., asszonyoknak 1'20 korona.

Éjjeli vendég. 400 korona tünt el apránként *Kozma* János nyugtái czukrásnak a pénzszekrényéből néhány hónap alatt. Egy-két heti időközben éjjelenként, álkules segítségével rendszeresen meglópták. Hosszas kutatás, nyomozás után végre f. hó 12-én éjjeli sikerült a betörőt elfogni — munka közben, éppen akkor, a midőn a lopott zsákmányt zsebrevágta, *Varga* János nyugtái lakos, borbély segéd személyében, a kínél az álkulesot is megtalálták s tettének beismerése után a csendőség beakiserte a rimaszombati ügyészség fogházába.

Nyilvános számadás. A rimatamástalvai Pe- töfi egylet folyó év június hó 19-én rendezett makedvelői előadáson a bevétel volt . . . . . 348 korona 60 fillér. A kiadás . . . . . 170 korona 06 fillér. A maradvány . . . . . 178 korona 54 fillér. Ezen összeghez hozzájárultak: Farkas Zoltán 20 korona, Garai Arnold 1 korona, Paal István 1 korona 60 fillér, Bodnár Lajos, Simon László 40—40 fillér és Erdész László 20 fillérrel.

Kiadó lakás.

Losonczy-utca 45. számú ház eme- leti része, mely hat szoba, konyha, kamara s mellék- helyiségekkel bir, azonnal bérbé kiadó. Értekez- hetni lehet a tulajdonos: **Zavadzky Edével** (rimaszombati konzervgyár.)

Menetrend

a m. kir. államvasutak gömöri főbb állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1910. május 1-étől.

Tiszolc—Feled.	
Tiszolcra ind.	4:26 6:06 0— 12:49 0— 4:55 7:10 0—
Rbányáról ind.	5:37 7:18 0— 2:04 0— 6:26 8:18 0—
Rszombathól ind.	6:25 8:03 10:12 2:54 4:36 7:11 9:01 0—
Feledre érkezik	6:55 8:33 10:50 3:22 5:07 7:41 9:30 0—

Feled—Tiszolc.	
Feledről ind.	7:12 9:02 11:25 1:25 3:55 5:40 8:10 9:10
Rszombathól ind.	8— 9:45 12:01 2:06 4:33 6:15 8:43 10:15
Rbányáról ind.	8:56 10:41 12:53 0— 5:27 0— 0— 11:09
Tiszolcra érkezik	10:15 11:59 2:08 0— 6:45 0— 0— 12:17

Fülek—Miskolc.	
Fülekről ind.	0— 6:12 10:10 2:52 7:02 0—
Várgedfűdőről ind.	0— 6:49 10:47 3:27 7:12 9:05
Feledről ind.	0— 7:09 11— 3:43 8— 0—
Bánrévére ind.	6:01 8:02 11:38 4:24 9:11 0—
Putnokról ind.	6:12 8:14 11:47 4:35 9:27 0—
Miskolcra érkezik	7:25 9:20 12:50 5:41 10:41 0—

Miskolc—Fülek.	
Miskolcra ind.	3:30 6:40 11:10 0— 3:30 7:10
Putnokra érkezik	4:34 7:49 12:21 0— 4:34 8:22
Bánrévére érkezik	4:41 8:01 12:30 0— 4:46 8:32
Feledre érkezik	0— 8:43 1:15 0— 5:27 9:25
Várgedfűdőre érkezik	3:26 8:59 1:30 3:59 5:44 9:36
Fülekre érkezik	4:40 9:30 2:02 0— 6:16 10:31

Tiszolc—Brezsnóhánya.	
Tiszolcra ind.	0— 7:16 0— 2:33 0— 0—
Erdőkőzről ind.	0— 4:08 10:30 0— 3:18 5:02
Brezsnóhányára érkezik	4:42 11:18 0— 4:08 5:42 0—

Brezsnóhánya—Tiszolc.	
Brezsnóhányáról ind.	0— 0— 8:25 0— 4:11 0—
Erdőkőzről ind.	0— 0— 9:58 0— 5:12 0—
Tiszolcra érkezik	0— 0— 11:50 0— 7:05 0—

Brezsnóhánya—Vereskő.	
Brezsnóhányáról ind.	8:35 5:57
Garamszécsről ind.	10:08 7:42
Pohorella-vasgyárból ind.	11:12 9:06
Vereskőre érkezik	11:59 10:19

Vereskő—Brezsnóhánya.	
Vereskőről ind.	4:50 1:03
Pohorella-vasgyárból ind.	5:34 1:45
Garamszécsről ind.	6:43 2:55
Brezsnóhányára érkezik	7:45 3:58

Bánréve—Dobsina.	
Bánrévére ind.	4:57 12:50 5:02 9—
Tornaljáról ind.	5:36 1:27 5:42 9:41
Pelsőzről ind.	6:29 2:20 6:53 10:45
Rozsnyóról ind.	7:21 3:09 7:49 11:41
Dobsinára érkezik	8:41 4:26 9:12 1:04

Dobsina—Bánréve.	
Dobsináról ind.	4:32 7:40 12:30 4:51
Rozsnyóról ind.	5:49 9— 1:43 6:19
Pelsőzről ind.	6:36 9:53 2:37 7:02
Tornaljáról ind.	7:22 10:43 3:22 7:51
Bánrévére érkezik	7:52 11:15 3:51 8:21

Pelsőz—Murányalja.	
Pelsőzről ind.	7— 3—
Jolsváról ind.	8:24 4:18
Nagyroczéról ind.	9:31 5:20
Murányaljára érkezik	10— 5:49

Murányalja—Pelsőz.	
Murányaljáról ind.	4:06 11—
Nagyroczéról ind.	4:53 11:37
Jolsváról ind.	5:16 12:40
Pelsőzre érkezik	6:14 1:37

Pelsőz—Nagyszabos.	
Pelsőzről ind.	7:25 2:50
Csetnekről ind.	8:35 4—
Nagyszabosra érkezik	9:31 4:58

Nagyszabos—Pelsőz.	
Nagyszabosról ind.	4:25 11:44
Csetnekről ind.	5:21 1:03
Pelsőzre érkezik	6:04 1:45

Bánréve—Ózd.	
Bánrévére ind.	5— 8:20 12:55 4:57
Ózdra érkezik	6:14 9— 1:35 5:37

Ózd—Bánréve.	
Ózdról ind.	6:58 10:44 3:22 7:22
Bánrévére érkezik	7:37 11:23 4:01 8:01

Rimakovára—Losonc.	
Rimakováról ind.	5:20 3:35
Poltárról ind.	6:37 4:51
Losoncra érkezik	7:50 6—

Losonc—Rimakovára.	
Losoncra ind.	10:25 7:10
Poltárról ind.	11:45 8:50
Rimakovára érkezik	12:53 10:06

Rendkívüli árleszállítás.
Házassulandók figyelmébe!
Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak előnyösen beszerezhetők részletfizetésre is 1—*

TIGERMAN ADOLF
órászmester és ékszerésznel Rimaszombat.

Kárpitos, paplanos munkák
legolcsóbb beszerzési forrása
IZSÁK SÁNDORNAL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.
„Polgári Olvasókör“ közelében. 1—*
Ugyanitt egy tanonc és tanuló lány felvétetik.

Özv. Jakovetz Alajosné kőfaragó üzlete Rimaszombat Andrassy-ut.

Allandó nagy sirkóraktár!
LEGOLCSÓBB ÁRAK! KIFOGÁSTALAN MUNKAKIVITEL!
— AZ ÜZLET ALAPITVA: 1836-ban. —

Eladó.

A „Tompa-szálloda“ épülete.
A temető felé vezető uton egy kényelmes **uj ház**, nagy kert és istállóval, továbbá
A **Möcsény-pusztá**, mely 29000 □ öl szántó, rajta gazdasági épülettel, szabad kézből eladó.
Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonos: **Stolcz Mártonnal.**

Versenyfoglalási hirdetmény.

2800. sz. — A rimaszombati villamos áramfejlesztő telep összesen 72000 koronával előirányzott építési munkálataira, nevezetesen:
a bontási, föld, kőműves és elhelyező, ács, cserepező, műpalafedési, bádigos, vas, asztalos, lakatos, mázoló, üveges és szobafestő munkákra a versenyfoglalást a következő feltételek és kötelezettségek mellett tartjuk meg:

- Ajánlatot tehetnek mindazon hazai szakértő iparosok, a kik iparuk gyakorlására hatósági engedéllyel jogosítva vannak.
- Ajánlat egy az összes munkálatra, mint az egyes munkanemekre külön-külön is tehető. Osszajánlat elfogadása esetén azonban a fő vállalkozó még a munka megkezdése előtt tartozik alvállalkozóit bejelenteni.
- A munkatervek, a teljes kiviteli költségvetés, valamint a különleges árlejtési feltételek a városi kiadói hivatalban megtekinthetők és lemásolhatók. Részletesebb felvilágosításokkal a városi mérnök szolgál.

4. Ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a városi házipénztárnál letétbe helyezni és az erről szóló nyugtát az ajánlatához mellékelni.
5. Az egy koronás bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt és lepecsételt ajánlatok folyó év **julius hó 8-án** déli 12 óráig a város polgármesterénél beadandók, később vagy táviratilag érkezett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

6. Az ajánlatok az egyes munkanemek szerint szétválasztva teendők. Számmal és betűvel kiténtendő az a százalékok, a melynek leengedése, esetleg felülfizetése mellett az ajánlattevő az illető munkanem elvégzésére vállalkozik.

7. A benyújtott ajánlatok még aznap délután nyilvánosan felbontatni. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a városra csakis a képviselőtestület határozatának felsőbb jogervényes jóváhagyása után válik kötelezővé. A beérkezett ajánlatok közül a város szabadon, az arra való tekintet nélkül választ. — Esetleg egyiket sem fogadja el és új versenyfoglalást hirdet vagy a munkálatok kivitelét más uton biztosítja. Az ajánlattevők semmi esetben kártalanítást nem követelhetnek.

8. A vállalatra nézve részint az állami különleges és részletes feltételek, részint az ide előírt különleges árlejtési és vállalati feltételek az irányadók. Az ajánlatban kitéendő, hogy a vállalkozó a kiírtai művelet minden részletét ismeri és azoknak magát aláveti, az építkezésnél csakis hazai anyagot és magyar munkást alkalmaz.

A kőműves munka vállalkozója köteles a városi téglát használni, — a mely a városi téglatelepen részére ezrenként 33 koronáért fog kiadni.

9. A munkálat befejezési határideje a különleges árlejtési feltételekben vannak feltüntetve.
Rimaszombat, 1910. június hó 23-án.

Dr. Kovács, polgármester.

Özv. HOLLÓSY JÓZSEFNÉ
legrégibb
temetkező vállalata
Rimaszombatban.
Losonci-u. 21. sz. a. saját házában.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek szives tudomására, hogy **butorüzletemet teljesen feloszlattam,**
temetkezési vállalatomat
azonban kibővítve tovább folytatom.
Hosszu időn át szerzett tapasztalatot a biztosítékok nyújt minden, a temetkezés elrendezése körüli szükségességek gyors és pontos kivitelére.
Vidéken történő temetések elrendezését ez után is a legnagyobb készséggel elviselem.
Szemfedél, koporsó és sirkoszorúk
s az összes temetkezési kellékekből nagy raktárt tartok.
Teljes tisztelettel: **Özv. Hollósy Józsefné.**

Eredeti „Pfaff“ varrógépek,

valamint elsőrendű **KERÉKPÁROK** dupla harangesapágygyal és szabadonfutóval 5 évi jótállás mellett eredeti gyári árban kaphatók.
Kerékpáralkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső gummik, pedálok, lánczok, csengők, kormányok, sárvédők, kulesok, szabadonfutó ágyak, csészék, konuszok, tengelyek stb. stb. mélyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítok vidékre is.
TIGERMAN ADOLF,
1—*
órászmester és ékszerész.
Rimaszombat, (a pénzügyigazgatósági épület.)

Eladó borbély és fodrász üzlet.

Rimaszombatban, egy jó forgalmu helyen levő, biztos megélhetést nyújtó borbély- és fodrász üzlet — más vállalat miatt — eladó.
Czim: Megtudható a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

A **Szűjártó-utca 44. számú ház** emeleti része, — mely öt szoba, konyha, kamara és minden mellékkellyel bir, — azonnal bérbe vehető. — Ugyanott egy csűr és több lóra alkalmas, kőből épült istálló szintén azonnal kiadó. — Értekezni lehet: **Majomy József** tulajdonossal.

Német órákat ad, pótvizsgára és

polgárra előkészít vagy bármely irodai munkát elvállal okleveles tanítónő. — (Rimaszombat, Koháry-utca 29. szám.)

Értesítés.

Van szerencsém a nagyközönség becses tudomására hozni, miszerint „Hatóságilag engedélyezett“ zálogházat Rimaszombat város, **Erzsébet-tér 8. számú házban** megnyitottam.

Tisztelettel:
GELB SIMON, tulajdonos.

A Rimaszombati Keresked. és Közgazdasági Bank Részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.
Az üzletág lényege a következő:
A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. — A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. — Ezzel kapcsolatban egyszerismind életét is biztosíthatja. **15 év elteltével,** a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis **1000 K-nát kézhez kapja.** — **A menyiben azonban már az első részlet befizetése után is elhaláloznak az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.** — Ha azonban a díjak befizetését 15 év alatt beszüntetné, **ugy betétjét kamataival bármikor kézhez kaphatja.**

A biztosításért évről-évre esökkenő minimális pótdíj fizetendő, mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.
Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

A midőn a nagy közönség figyelmét erre az életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyenképen jегyeztetett.
Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágat bevezető

1—*
Rimaszombati Keresk. és Közgazd. Bank R.-Társ.